

Obsah

Události v EU:	Investiční dohoda EU-Čína	strana 2
Brusel Inside:	Unijní agenda na přelomu roku: Koncentrace principiálních témat	strana 5
Drobnohled:	Co pozitivního přinesl komplikovaný rok 2020?	strana 6
Hlavní téma:	Mise Brexit dokončena: Jaká jsou nová pravidla vztahu mezi EU a UK?	strana 7
EU Seriál:	Rok 2021: Začátek nové kapitoly v historii evropského rozpočtu	strana 11

EKONOMICKÉ A STRATEGICKÉ ANALÝZY

David Navrátil

hlavní ekonom České spořitelny
+420 956 765 439, dnavratil@csas.cz

Petr Zahradník

+420 956 765 213, pzahradnik@csas.cz

EU OFFICE / KNOWLEDGE CENTRE

Tomáš Kozelský

+420 956 718 013, tkozelsky@csas.cz

Tereza Hrtúsová

+420 956 718 012, thrtusova@csas.cz

Radek Novák

+420 956 718 015, radeknovak@csas.cz

Česká spořitelna, a.s.

Budějovická 1518/13b

140 00 Praha 4

EU_office@csas.cz

<http://www.csas.cz/research>

Sledujte nás na Twitteru:

ReSearch
Česká spořitelna

@Research_sporka

Obsahovými partnery Měsíčníku EU aktualit jsou

Zastoupení Evropské komise v ČR a portál EurActiv.cz

EURACTIV.cz

Milí čtenáři,

přelom loňského a letošního roku se v evropské agendě nesl ve znamení odvracení černých scénářů, přičemž nutno říci, že toto vynaložené úsilí přineslo pozitivní výsledky.

Tím hlavním je dlouho očekávaná dohoda o vzájemných vztazích mezi EU a Spojeným královstvím, které se rozhodlo jít jinou, vlastní cestou. Nedošlo tak k naplnění scénáře, který by znamenal uvalení vzájemných cel, kvót a dalších překážek. Dohodu se nakonec podařilo vyjednat v průběhu Štědrého dne, a tak mohla od 1. ledna 2021 vstoupit v platnost. Zatím však v prozatímním režimu, neboť svůj souhlas jí musí udělit také Evropský parlament. Spojené království tak do nového roku vkročilo bez účasti na celní unii a jednotném trhu EU. Nevztahují se na něj ani mezinárodní dohody uzavřené Uníí. Vyjednaná dohoda usiluje o co nejmenší dopad „rozvodu“, přesto však došlo k významným změnám. Volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu byl ukončen. Ačkoliv dohoda nezajišťuje takovou plynulost v obchodních vztazích, jako členství v EU, vytváří zónu volného obchodu, která jde nad rámec obchodování dle podmínek Světové obchodní organizace. Ve vzájemných vztazích ČR a Spojeného království, které je jejím 6. největším exportním trhem, bude dohoda znamenat propad českého hospodářství jen v řádu desetin % do HDP. Více se o změnách ve vzájemných vztazích mezi EU a Spojeným královstvím dozvíte v našem hlavním tématu na straně 7.

Dalším černým scénářem, který Unii hrozil, a podařilo se jej odvrátit, je rozpočtové provizorium. To svým souhlasem zažehnali europoslanci, když udělili souhlas víceletému rozpočtu EU pro období 2021-2027. Podpořili také podmínění čerpání prostředků s dodržováním právního státu. Vyjednaný rozpočet je rekordní hned z několika důvodů. Jednak svou velikostí, tak podílem, který má směřovat na podporu zelené transformace ekonomik (30 %). Dalším revolučním prvkem rozpočtu je způsob financování, EU se poprvé výrazně více zadluží. Co nový dlouhodobý finanční rámec znamená pro ČR a kdy můžeme čekat spuštění nových programů, se dozvíte v příspěvku Pavlína Žákové na str. 11.

Dohodu, tentokrát investičního charakteru, EU uzavírala také s Čínou. Jednání trvala téměř 7 let a pravděpodobně další rok potrvá, než vstoupí v platnost. Evropským firmám by dohoda měla umožnit získání povolení působit v Číně v odvětvích, jako např. elektromobilita, reality, telekomunikační služby aj. Čína rovněž slíbila, že „zakáže“ státním podnikům diskriminaci zahraničních investorů. Součástí dohody jsou také závazky v oblasti pracovního práva a změn klimatu.

V oblasti klimatických změn se EU „černý“ scénář snaží odvrátit vyššími cíli pro emise skleníkových plynů. Novým cílem, na kterém se členské státy shodly, je snížení emisí o 55 % do roku 2030 oproti úrovni z roku 1990. Součástí ujednání je také ujištění, že si země pro dosažení závazku mohou zvolit vlastní energetický mix a vybrat nejhodnější technologie, včetně přechodových technologií jako je plyn.

Kromě akceschopnosti EU loňský rok i přes světovou pandemii koronaviru přinesl celou řadu pozitiv. Dařilo se online prodejcům, lidé se naučili pracovat ze svých domovů a více využívat moderní technologie. A také si uvědomili důležitost sociálních a rodinných vazeb. Další, z našeho pohledu ty nejzajímavější pozitiva, naleznete v příspěvku na straně 6.

Letošním černým scénářem, který je třeba zvrátit, a který všechny výše zmiňované zcela zastíňuje, je průběh a dopad nemoci Covid19. Neboť „*když nejde o život, nejde o nic*“.

Přeji vám hezky a hlavně ve zdraví prožitý nový rok,

Tereza

@Research_sporka

Události v EU

Dohoda mezi EU a Spojeným královstvím byla dojednána. Do konce února bude platit provizorně, než ji schválí i většina Evropského parlamentu. - EU se vyhnula rozpočtovému provizoriu, víceletý rozpočet byl schválen. - Investiční dohoda EU-Čína: Nejméně další rok ale zřejmě potrvá, než vstoupí v platnost. - Unie zavedla předběžná cla na tureckou ocel.

BREXIT

Dohoda mezi EU a Spojeným královstvím byla dojednána, zatím bude platit provizorně

Dohoda o obchodu a spolupráci mezi EU a Spojeným královstvím čítající 1246 stran a dalších 800 stran příloh byla nejen dojednána v rekordním čase, ale během několik dní také potvrzena zástupci všech 27 zbývajících členských států EU a britským parlamentem. **Do konce února bude platit provizorně, než ji schválí i většina Evropského parlamentu.**

Dohodu po třídním prostudování, vánočnímu času navzdory, schválili velvyslanci členských států jednomyslnou shodou. Následně ji potvrdili písemnou procedurou také lídři jednotlivých zemí.

Dva svazky dohody podepsala také předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová a předseda Evropské rady Charles Michel. Obě kopie pak zamířily na palubě letadla britského Královského letectva do Londýna, kde svůj podpis připojil i premiér Boris Johnson. Jeden svazek se následně vrátil do Bruselu.

Ve Spojeném království o ní diskutovali a hlasovali nejprve poslanci Dolní komory britského parlamentu, kteří ji nakonec schválili 521 hlasy pro ku 73 hlasů proti. Premiér Johnson v projevu k poslancům dohodu označil za jednu „z největších dohod o volném obchodu na světě“. Vyzdvihl také krátkou dobu, za jakou byla jeho vláda podle něj schopna podmínky budoucích vztahů s EU vyjednat. „Uzavřít dohodu s Uruguayí Evropské unii trvalo téměř osm let, s Kanadou pět let, s Japonskem šest.“

Obsah dohody následně potvrdila i Sněmovna lordů. Krátce na to předseda Dolní sněmovny Lindsay Hoyle oznámil, že zákonu o budoucích vztazích s EU, který implementuje dohodu, udělila formální souhlas královna Alžběta II. Tím ukončila jednodenní legislativní proces a dohoda se tak stala součástí britského právního řádu.

Dohoda tak ve svém celku vstoupila do režimu předběžného provádění. Zabránila tím uvalení cel a kvót a dalším překážkám, které by od půlnoci 1. ledna 2021, kdy skončilo přechodné období po brexitu, nastaly, pokud by dohoda v tu dobu neplatila.

Tímto způsobem bude smluvní ujednání účinné do té doby, než ji prostudují, prodiskutují a následně většinou schválí europoslanci, kteří se k ní do konce roku nestihli vyjádřit. Učinit by tak měli podle Komise nejpozději do konce února. Evropský parlament by o ní mohl hlasovat na svém únorovém plenárním zasedání.

Po schválení europoslanci a následném rozhodnutí Radou ministrů EU by dohoda měla platit řádně. Původní předpoklad, že dohodu budou schvalovat ještě národní parlamenty, se kvůli charakteru dohody nakonec neuskutečnil.

<https://euractiv.cz/section/brexit/news/dohoda-o-budoucich-vztazich-eu-s-britanii-dostala-na-obou-stranach-zelenou-od-zitra-plati-provizorne/>

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_2531

EKONOMIKA A EURO

EU se vyhnula rozpočtovému provizoriu, víceletý rozpočet byl schválen

Europoslanci schválili historicky největší víceletý rozpočet EU o celkovém objemu přes 1,8 bilionu eur, na jehož odblokování se předtím shodli lídři unijních zemí. Evropský parlament také podpořil podmínění čerpání peněz s dodržováním právního státu, kvůli němuž rozpočet a s ním spojený fond obnovy blokovalo Maďarsko s Polskem. **Unie se tak definitivně vyhnula hrozícímu rozpočtovému provizoriu.**

Zatímco z více než bilionového rozpočtu budou moci členské země začít čerpat hned od ledna, 750 miliard eur z fondu obnovy jim bude k dispozici až poté, co národní parlamenty schválí využití nových daní a poplatků jako příjmů unijní kasy. Právě z nich chce Evropská komise splácet půjčku, kterou si bude muset na finančních trzích kvůli mimořádnému fondu vzít.

Česko bude i v příštím sedmiletém období patřit k čistým příjemcům z rozpočtu, i díky mimořádnému fondu bude moci vyčerpat celkem až 960 miliard korun.

Mechanismus na ochranu finančních zájmů EU spojující evropské prostředky s dodržováním vlády práva odmítaná Budapeští a Varšavou má zajistit, aby peníze z unijní kasy nesměřovaly do zemí, které nemají nezávislé soudy a další orgány, jež by zajistily spravedlivé vyšetření podvodů, korupce či střetu zájmů. Unijní orgány již několik let vedou s oběma zeměmi řízení kvůli obavám z omezování nezávislosti justice či médií.

Europoslanci také hlasovali o usnesení, které kritizuje doplňující podmínky, jež s novým mechanismem spojili vůdci EU na zmíněném summitu. Maďarsko a Polsko si do závěrů vrcholné schůzky vyjednaly řadu ujištění vztahujících se k novému mechanismu.

Například v případě, že bude nový mechanismus napaden u Soudního dvora EU, Komise bude muset s jeho aplikací posečkat, než jej přezkoumá unijní soud. To podle některých europoslanců může zpomalit jeho uplatnění, nikoli jej však zastavit.

Doplňující usnesení summitu sice nemá právní váhu srovnatelnou s unijními normami, Evropská komise, která bude případně odebrání peněz ke schválení členskými zeměmi navrhopvat, jej však hodlá respektovat.

<https://euractiv.cz/section/evropske-finance/news/europoslanci-dali-zelenou-viceletemu-rozpocetu-i-spojenu-penez-s-vladou-prava/>

<https://www.europarl.europa.eu/news/cs/press-room/20201211IPR93621/parlament-schvalil-dlouhodoby-rozpocet-eu-na-obdobi-2021-2027>

ZAHRANIČNÍ OBCHOD

Investiční dohoda EU-Čína

Evropská unie a Čína dojednaly 30. prosince 2020 úvodní dohodu o investicích, která usnadní investorům z obou regionů vzájemný přístup na trhy. Obě strany o dohodě jednaly téměř sedm let.

Nejméně další rok ale zřejmě potrvá, než dohoda vstoupí v platnost. Musí ji mimo jiné ratifikovat Evropský parlament, kde by podle agentury AP mohla narazit kvůli problematice lidských práv. I tak je ale uzavřená dohoda součástí nového vztahu s Čínou, kterou EU považuje jak za partnera, tak za svého velkého konkurenta.

Evropské firmy díky dohodě získají povolení působit v Číně v odvětvích, jako jsou elektromobily, soukromé nemocnice, reality, reklama, námořní doprava, telekomunikační cloudové služby, systém rezervací letenek a pozemní odbavení. Některé požadavky, že firmy musejí fungovat v rámci společného podniku s čínským partnerem, budou zrušeny.

Čína zakáže i nucený transfer technologií zahraničních firem. Slíbila také, že bude transparentnější u dotací a zakáže státním podnikům diskriminaci zahraničních investorů.

Vyjednávání o dohodě začalo v roce 2014, pak ale několik let vázlo. Brusel si stěžoval, že Čína neplní sliby ohledně omezování unijních investic na svém trhu. Peking dříve slíbil, že svou ekonomiku otevře. Čína má po Spojených státech druhou největší ekonomiku na světě.

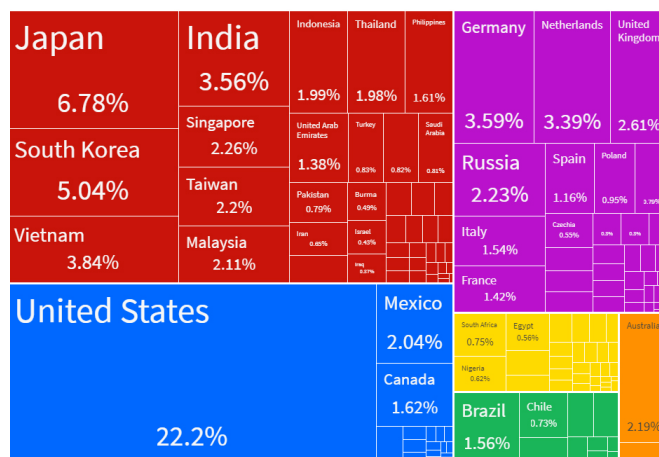
Dohoda zahrnuje také závazky v oblasti boje proti změnám klimatu a pracovního práva. Závazky jsou vzájemné, ale trh EU je už mnohem více otevřený. Brusel učinil určité nabídky v energetice a tvrdí, že jeho nabídka pro Čínu spočívá hlavně v záruce stávající otevřenosti.

EU se snaží vykreslit dohodu jako krok k vytvoření multilaterálních pravidel. Nepokrývá ale problémy jako obchodní toky nebo veřejné zakázky pro firmy, jako je například výrobce telekomunikačních zařízení Huawei. EU má v úmyslu prosadit větší reciprocitu při zadávání veřejných zakázek a přísnější kontrolu zahraničních podpor prostřednictvím zákona.

Podle údajů EU je teď Čína jejím druhým největším obchodním partnerem za Spojenými státy. EU je pak největším obchodním partnerem Číny. Denní hodnota obchodu mezi Čínou a Evropou činí v průměru jednu miliardu eur.

Dohodu o investicích probrali v Bruselu zástupci unijních zemí, kteří proti ní nevznesli žádné zásadní námítky. Polsko navrhovalo, aby se dohoda konzultovala s administrativou nově zvoleného amerického prezidenta Joea Bidena, který do úřadu nastoupí v lednu. Ostatní země ale tento názor nesdílely.

Kam Čína vyváží? (2018)

Zdroj: OEC

<https://euractiv.cz/section/ekonomika/news/unie-se-dohodla-s-cinou-na-investicni-dohode/>

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2541

Unie zavedla předběžná cla na tureckou ocel

Evropská unie zavedla od 8. ledna 2021 cla na produkty z Turecka vyrobené ze železa a oceli válcované za tepla. Brusel tím reaguje na vyšetřování stížností, že turečtí výrobci prodávají tyto výrobky za nepřiměřeně nízké ceny. Vyplývá to z oznámení, které EU zveřejnila v úředním věstníku. **Clu se pohybují od 4,8 % do 7,6 %.**

Clu se dotknou tureckých firem Erdemir, Isdemir, Çolakoglu Metalurji a Habaş. Platit budou šest měsíců, do té doby hodlá unie dokončit vyšetřování.

EU začala dovoz z Turecka vyšetřovat v květnu, a to po stížnosti evropské asociace Eurofer.

Události v EU

EU zpřísní své emisní závazky do roku 2030: Na zpřísnění klimatických závazků se 11. prosince 2020 shodli prezidenti a premiéři členských zemí, kteří podpořili omezení celkových emisí skleníkových plynů EU o nejméně 55 % proti roku 1990. Usnesení summitu také zdůrazňuje, že závazek je kolektivní, nemusí ho tedy naplnit všechny členské země.

Ta upozornila, že se spotřeba oceli v EU v roce 2019 snížila proti roku 2016 o čtyři procenta, zatímco turecké firmy ve stejném období zvýšily podíl na trhu na 8,1 procenta z 2,8 procenta. Částečně k tomu pomohly i zásahy EU proti dalším předním vývozcům oceli, jako je Čína a Brazílie. Vyšetřování ale ukázalo, že ceny tureckých výrobků celkově vzrostly, stále jsou však nižší, než ceny producentů v EU.

Turecko loni vyvezlo do EU za tepla válcovanou ocel za tři miliardy USD (téměř 64 miliard Kč).

Ještě v roce 2018 bylo Turecko předním dovozcem hotových ocelových produktů do EU, jeho vývoz vzrostl o 65 procent na 6,17 milionu tun. EU však zavedla opatření na kontrolu dovozu oceli, aby ochránila domácí výrobce, když Washington zavedl 25procentní clo na dovoz oceli a uzavřel své trhy pro mnoho vývozců. Dovoz turecké oceli do EU tak podléhá kvótám.

<https://euractiv.cz/section/ekonomika/news/unie-zavadi-predbezna-cla-na-tureckou-ocel-a-zelezne-vyrobyky/>

<https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/turkey/>

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EU zpřísní své emisní závazky do roku 2030

Na zpřísnění klimatických závazků se 11. prosince 2020 shodli prezidenti a premiéři členských zemí, kteří **podpořili omezení celkových emisí skleníkových plynů EU o nejméně 55 procent proti roku 1990**. Konečná verze závěrů summitu vyšla vstříc některým požadavkům zemí východního křídla unie včetně Česka, které chtěly záruky, že přechod k čistým energiím nezatíží neúnosně jejich ekonomiky. Podle premiéra Andreje Babiše je výsledný kompromis pro Česko úspěchem.

Shodu blokovalo Polsko, které požadovalo větší záruky finanční podpory spojené s náročným přechodem od uhlí k ekologicky čistým technologiím. Své podmínky prosazovalo i Česko.

Konečná verze závěrů, které se několikrát měnily, obsahuje ujištění, že si členské země mohou „zvolit

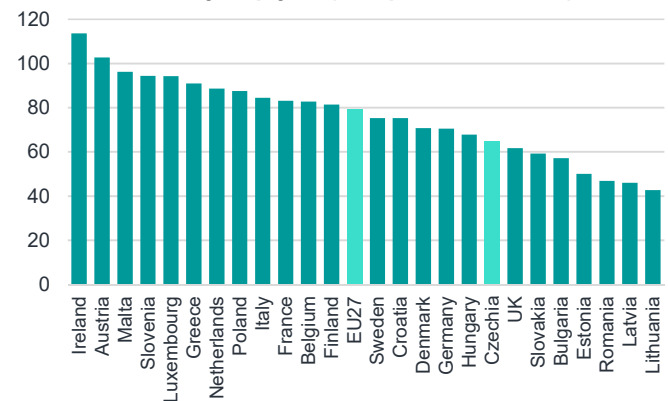
vlastní energetický mix a vybrat nejvhodnější technologie pro kolektivní dosažení závazku k roku 2030, včetně přechodových technologií jako je plyn“.

Právě o podobnou formulaci usilovalo Česko, které chce při odstavování klimaticky nešetrných zdrojů energie sázet na technologie, jež EU nepovažuje přímo za ekologické, ale řadí je do zmíněné přechodové kategorie. Některé země zmínku o plynu odmítaly, neboť jej nepovažují za ekologicky šetrný zdroj.

Po tlaku zejména Polska zase šéfové států a vlád schválili navýšení Modernizačního fondu, jehož prostřednictvím mohou ekonomicky méně vyspělé země využívat peníze z obchodování s emisními povolenkami. O konkrétním objemu nových finančních prostředků ve fondu rozhodnou lídři zřejmě příští rok.

Podle českého premiéra se v závěrech rovněž nově objevila zmínka o tom, že Evropská komise zohlední roli lesů v plnění klimatických cílů. O ni Česko usilovalo kvůli kůrovcové kalamitě, která způsobila, že české lesy začaly vypouštět CO₂, místo aby jej pohlcovaly jako dřívě.

Emise skleníkových plynů (% oproti roku 1990)

Zdroj: Eurostat, 2018

Nový cíl nahrazuje dosavadní závazek omezit emise o 40 procent, který by podle unijní exekutivy nezaručil, že bude EU v polovině století klimaticky neutrální. Tedy že nebude produkovat žádné emise skleníkových plynů, případně je bude kompenzovat například výsadbou nových stromů.

Usnesení summitu také zdůrazňuje, že **závazek je kolektivní, nemusí ho tedy naplnit všechny členské země**. EU by se přitom měla snažit o to, aby to bylo „nejefektivnějším možným způsobem“.

<https://euractiv.cz/section/klima-a-zivotni-prostredi/news/prisnejsi-emisni-zavazky-do-roku-2030-potvrzeny-lidrum-se-podarilo-prekonat-neshody/>

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/fs_20_2388

Zřejmě nic neodráželo autentičtěji aktuální priority EU lépe než agenda prosincového summitu Evropské rady. Dalo by se říci, že co jeden každý bod, to naprosto zásadní téma, které může vývoj Unie ovlivnit na léta dopředu. Pojdme se o tom přesvědčit. Kolega Petr Zahradník pro vás zpracoval nejdůležitější závěry, které ze summitu vzešly a budou mít vliv na budoucnost EU.

UNIJNÍ AGENDA NA PŘELOMU ROKU: KONCENTRACE PRINCIPÁLNÍCH TÉMAT

Vlajkovou lodí prosincového summitu bylo samozřejmě dosažení dohody o budoucím rámci financování Unie prakticky na celou právě započatou dekádu. Šlo především o to, aby nazmar nevyšel záračný výsledek červencového summitu, který nejen posvětil první verzi finančního rámce v reakci na pandemii, ale současně téměř beze zbytku přijal revoluční, inovativní a průlomový návrh Evropské komise na vytvoření programu Next Generation EU. V průběhu pozdního léta a po většinu podzimu se projednávání unijního finančního rámce potkávalo s rizikem nedohody a neschválení, když vyjednávání v rámci dialogu občas přineslo potřebu vyřešit velmi obtížně řešitelné situace. A když už se všechny rozpory týkající se finančního hlavního proudu podařilo vyjednat ke všeobecné shodě, objevilo se ve druhé polovině listopadu téma, které je principiálně naprosto fatální, leč s ohledem na finanční rámec Unie spíše okrajové (neboť se předpokládá jaksi automaticky, že zásady právního státu se zkrátka ctí jak ve financích, tak kdekoliv jinde). Polská a maďarská podezřivost, že zavedení vazby mezi unijním rozpočtem a požadavkem respektovat zásady právního státu může být potenciálně zneužita v jejich neprospěch, a výhrůžky, že budou celý proces schvalování finančního rámce vetovat, přišly v ten nejméně vhodný čas. Naštěstí i toto riziko se podařilo rozptýlit a my zde, sice na úplně poslední možnou chvíli, máme finanční rámec Unie, který je výrazně zmodernizovaný oproti svým předchůdcům, který je objemnější, který tematicky oslovuje oblasti, které můžeme označit jako evropskou přidanou hodnotu. A který je z pohledu České republiky opět až neobyčejně štědrý.

Ve stínu dohody o finančním rámci by však neměla zůstat ani další na summitu projednávaná témata. K těm zcela zásadním patří pokračování vývoje agendy v rámci Evropské zelené dohody. Ta v čase prosincového summitu Evropské rady oslavila své teprve první narozeniny a již během svého takto krátkého života zažila mnohé. Pod vlivem pandemie se jedna skupina názorů klonila k tomu, aby bylo naplňování této dohody odloženo na dobu, kdy nastane nový normál, či její ještě vyhraněnější odpůrci hovořili o jejím úplném zrušení. Na druhé straně pak její stoupenci prosazovali, aby právě Zelená dohoda byla tou hlavní zbraní v boji proti covidu a jeho následkům, i způsobem, jak učinit Evropu odolnější před opakováním podobných katastrof. Červencový summit Evropské rady zaujal vůči Zelené dohodě sice podpůrné, ale podstatně střídlivější stanovisko, když konstatoval, že naplňování Zelené dohody by nemělo být v rozporu s prioritami víceletého finančního rámce - tečka. S nastupujícím podzimem a vstupem Evropského parlamentu do diskuse této agendy došlo k jejímu podstatnému zezelenání, a výsledkem je, že v prosinci se šéfové států a vlád Unie dohodli na výrazném zpřísnění hlavního klimatického cíle

v porovnání s výsledky pařížské konference OSN před pěti lety. A byli tací a nebylo jich málo, kteří by šli ještě podstatně dál. Stávající konsenzus se zastavil na hodnotě, která zavazuje EU k dosažení čistého snížení domácích emisí skleníkových plynů do roku 2030 alespoň o 55 % oproti výchozímu roku 1990.

Na důkaz toho, že hlavy členských států EU vnímají realitu, prosincový summit zdůraznil, že pro zajištění tohoto cíle bude zásadní mobilizace veřejných financí i soukromého kapitálu; nejméně 30 % celkového objemu nově schváleného finančního rámce má být směřováno právě na opatření spojená s klimatickými otázkami. Aby se mohla role soukromého kapitálu stát významnou a reprezentativní, měla by Evropská komise nejpозději do poloviny letošního roku přijít s legislativním návrhem standardu EU pro zelené dluhopisy.

Současně byla Evropská komise summitem vyzvána, aby provedla posouzení, jak mohou jednotlivé ekonomické sektory nejlépe přispět naplňování cíle pro rok 2030, a předložila návrhy doplněné podrobným posouzením environmentálních, hospodářských a sociálních dopadů na úrovni členských států.

V době summitu nad Unii visel ještě jeden závažný otazník, jehož rozřešení se protáhlo ještě o několik dnů až na počátek vánočních svátků. Tím otazníkem byl brexit. S tím, jak rostla pravděpodobnost brexitu bez dohody, přijal summit sérii provizorních opatření pro to, aby nedošlo po prvním lednu k úplné paralýze unijních vztahů s Británií v rovině zcela praktických a každodenních aktivit. Naštěstí jejich spuštění nebylo zapotřebí a dohody bylo se zpožděním dosaženo.

Velmi důležité jsou pro EU též vztahy s nejnámějšími globálními partnery, mezi nimiž vyčnívají USA. Summit se zabýval projednáváním návrhu Evropské komise na novou transatlantickou dohodu mezi EU a USA (zmiňovali jsme ji v minulém čísle). Je očividné, že s nástupem Joe Bidena do křesla amerického prezidenta vzniknou pro její uzavření podstatně příznivější okolnosti, než tomu bylo doposud.

Shrme-li klíčové unijní priority, včetně těch zahraničně-politických, lze dodat, že v mimořádně složitém roce 2020 byla jejich značná část naplněna. Co schází, je zamýšlená strategická dohoda EU s Čínou, jež původně měla rámovat loučení německé kancléřky Angely Merkel s Evropou na závěr její hvězdné politické kariéry. Tato dohoda se nakonec odkládá. Nicméně budme vděční za to, že osud přiřadil výkon rotujícího předsednictví Radě EU pro loňské druhé pololetí právě Německu. Zvládlo to dokonale. Být tam zřejmě jakákoliv jiná země, nehodnotili bychom přelom let 2020 a 2021 za nynějších mimořádně komplikovaných okolností tak příznivě a nadějně.

Petr Zahradník

Loňský rok i přes světovou pandemii koronaviru přinesl celou řadu pozitiv. Dařilo se online prodejcům, lidé se naučili pracovat ze svých domovů a více využívat moderní technologie. A také si uvědomili důležitost sociálních a rodinných vazeb. Další, z našeho pohledu ty nejzajímavější pozitiva, pro vás vybíráme na následujících řádcích.

CO POZITIVNÍHO PŘINESL KOMPLIKOVANÝ ROK 2020?

O 25 % narostly online prodeje

Meziroční růst předvánočních online prodejů v ČR přesáhl podle odhadů 30 %, za celý rok 2020 by česká e-commerce měla růst o čtvrtinu (v roce 2019 to bylo 15 %). Množství doručovaných balíčků meziročně vzrostlo o 50 %. Pandemie tak urychlila vývoj v logistice o několik let.

Nastal skok ve využívání internetu a digitálních technologií

K internetu bylo v roce 2020 podle výzkumu ČSÚ připojeno 82 % českých domácností. Z rodin s dětmi a mladých rodin bez dětí jsou to téměř všechny (99 % resp. 98 %). Zatímco v roce 2019 nakupovalo online podle dat ČSÚ 39 % české populace, o rok později to bylo již 54 %. Největší meziroční nárůst zaznamenalo sledování placených pořadů. Zatímco na jaře roku 2019 uvedla 3 % osob, že si zaplatila za sledování filmů či seriálů přes internet, v roce 2020 to bylo již 10,5 %. Telefonování přes internetové aplikace (Skype, WhatsApp) využívá 48 % osob, zprávy přes messenger (Facebook, WhatsApp či Viber) zasílá 60 % české populace starší 16 let.

49 % firem přešlo v době uzavření alespoň částečně na home office

Vyplývá to z průzkumu StartupJobs. Lidé se velmi rychle naučili používat nové komunikační technologie a pracovat z domova a toto nejspíš zůstane. Na druhou stranu si uvědomili, jak důležitý je sociální kontakt.

Rozvíjí se elektronická dokumentace, v roce 2021 bude moci 5,5 milionu lidí užívat bankovní identitu

Lidé začali mnohem více než dříve vyžadovat on-line řešení typu elektronických podpisů smluv. Od roku 2021 by navíc měla fungovat bankovní identita, která umožní identifikační údaje pro přihlášení do online bankovníctví používat také k prokázání se a potvrzení identity v elektronickém světě.

Celosvětové tržby videoherního průmyslu vzrostou v roce 2020 o pětinu

Dostanou se tak na 175 mld. dolarů, tedy více než 4 biliony korun. Uvedla to společnost Newzoo.

V době pandemie se daří online, ale překvapivě i televizní reklamě

Vítězem pandemie bude online reklama, která těží z přesunu obchodníků na web. Podle posledních čísel ale roste i televizní reklama, a to přesto, že se několik let předpovídá, že nejvíce reklamy bude mířit na internet.

Zájem o virtuální prohlídky bytů vzrostl o 250 %

Uvádí to realitní expert z Videobydleni.cz. Dříve přitom makléři vytvářeli videoprohlídky jen pro dražší nemovitosti, dnes už je tvoří i pro běžné byty i domy, a to jak ty určené k prodeji nebo k pronájmu.

Do online prostoru se přesunuly večírky či ochutnávky vína

Protože se lidé nesměli stýkat a restaurace byly stejně uzavřené, tak se různé akce přesunuly do online prostoru. Mj. třeba i ochutnávky vína, kdy před samotným živým přenosem dorazila účastníkům krabice s vinnými vzorky.

Telemedicína je na vzestupu, distančně by mohlo jít odpracovat 10-15 % úkonů

Podle chirurga Tomáše Šebka lze distančně odpracovat 10-15 % lékařských úkonů. Do zdravotnictví pak vstupují i e-commerce hráči - Amazon rozjel v USA online prodej léků (i na recept).

EU ukázala akceschopnost

Členské státy EU se v krátkém čase dokázaly dohodnout na návrhu víceletého rozpočtu EU pro období 2021-2027 a rovněž na Plánu obnovy EU. Evropská komise pak zprostředkovává státům nákup vakcín proti koronaviru.

Emise CO2 se v roce 2020 snížily o 8 %

Podle Mezinárodní energetické agentury se v roce 2020 celosvětové emise CO2 snížily o 8 %.

Ekonomické a strategické analýzy ČS

Spojené království do nového roku vkročilo bez účasti na celní unii a jednotném trhu EU. Dohoda, kterou se podařilo dojednat usiluje o co nejmenší dopad rozluky a vytváří zónu volného obchodu, která jde nad rámec obchodu dle podmínek Světové obchodní organizace. Přesto však došlo k významným změnám. Přinášíme přehled těch nejzásadnějších včetně dopadu na ekonomiku ČR.

Hlavní téma

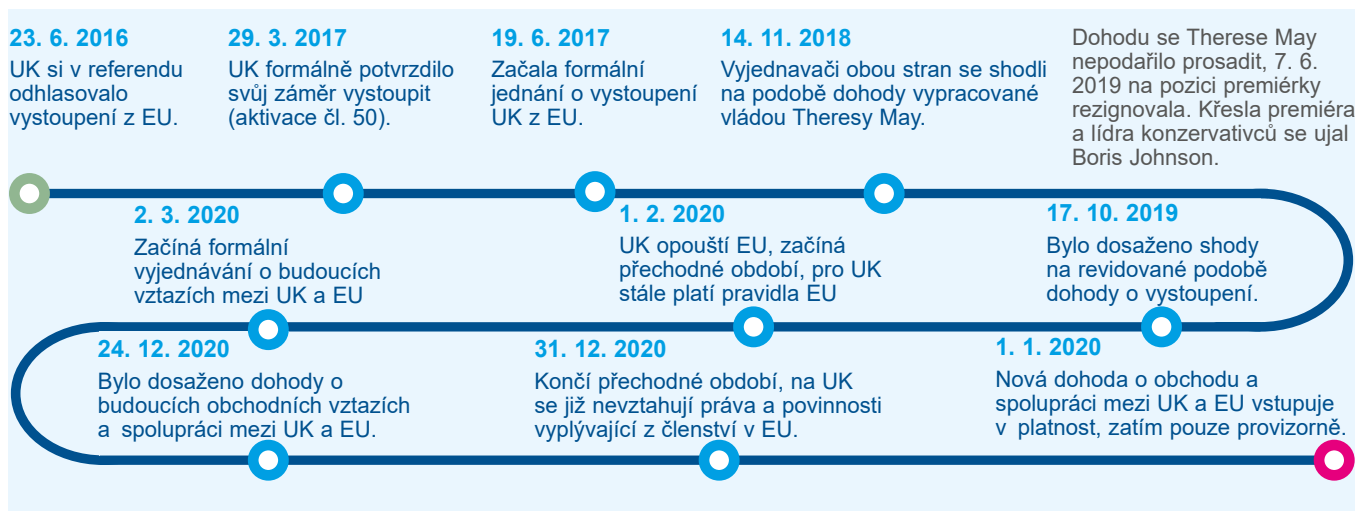
MISE BREXIT DOKONČENA: JAKÁ JSOU NOVÁ PRAVIDLA VZTAHU MEZI EU A UK?

TAK ŠEL ČAS S BREXITEM

Štědrý den roku 2020 se do dějin evropské integrace zapíše jako datum, kdy se Evropské unii a Spojenému království podařilo po více než 4 letech od výsledku referenda shodnout na znění nové dohody o vzájemném obchodu a spolupráci. Dohoda vstoupila v platnost 1. ledna 2021, zatím však pouze

v prozatímním režimu. Svůj souhlas jí musí udělit ještě Evropský parlament, který by tak měl učinit na plenárním zasedání, které proběhne v únoru. Posledním krokem pak bude rozhodnutí Rady EU. Národní parlamenty nakonec o dohodě hlasovat nebudou.

Brexit timeline

Zdroj: Ekonomické a strategické analýzy ČS, Evropská komise

CO BYLO DOHODNUTO?

Spojené království od 1. ledna 2021 již nadále není členem celní unie ani jednotného trhu EU. Přišlo o všechna práva a povinnosti vyplývající z členství v EU a nebudou se na něj již vztahovat mezinárodní dohody uzavřené Uníí.

Nově dosažená a platná dohoda mezi EU a UK se snaží, aby dopady rozluky byly co nejmenší, přesto však od počátku roku došlo k velkým změnám. **Volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu byl ukončen. UK je nyní samostatným trhem, s odlišnými právními a regulačními pravidly a řadou překážek nejen v rámci obchodu se zbožím a službami.**

Prozatímně platná dohoda o obchodu a spolupráci sice neodpovídá dosavadní úrovni vzájemných vztahů a spolupráce, je však dobrým základem pro budoucí podobu vztahu mezi UK a EU.

Dohoda se na žádost UK nevztahuje na spolupráci v oblasti zahraniční politiky, vnější bezpečnosti a obrany.

Další oblastí, kterou dohoda nepokrývá, jsou rozhodnutí týkající se rovnocennosti v oblasti finančních služeb.

Součástí dohody jsou celkem 4 pilíře:

1. bezprecedentní dohoda o volném obchodu;
2. ambiciózní spolupráce v hospodářských, sociálních, environmentálních a rybolovných otázkách;
3. úzké partnerství pro bezpečnost občanů;
4. zastřešující správní rámec.

I. Volný, spravedlivý a udržitelný obchod

Dohoda mezi EU a UK sice nezajišťuje tak plynulé obchodní vztahy, jako kdyby bylo UK členem celní unie a jednotného trhu EU, nicméně vytváří zónu volného obchodu, která ve srovnání s obchodováním podle podmínek Světové obchodní organizace přinese oběma stranám značné výhody.

Státní podpora: Dohoda zavazuje obě strany k dodržování společných vysokých standardů, které zajistí ochranu v oblasti pracovních a sociálních norem, životního prostředí, boje proti změně klimatu, včetně stanovení ceny uhlíku, a daňové transparentnosti. Součástí jsou také zásady týkající se státní podpory, které mají zabránit tomu, aby některá ze stran poskytovala nespravedlivé subvence narušující obchod.

Vymáhání práva a řešení sporů: Normy a zásady jsou spojeny s vnitrostátními mechanismy vymáhání práva a řešení sporů, aby podniky z EU a Spojeného království soutěžily za rovných podmínek. Strany mají právo přijmout jednostranná opatření na ochranu svých ekonomik před nekalou konkurencí druhé strany.

Cla a kvóty: Dohoda mezi EU a UK jde nad rámec nedávných dohod EU o volném obchodu s jinými třetími zeměmi (např. s Kanadou nebo Japonskem) a stanoví nulové celní sazby a nulové kvóty na veškeré zboží. Bez dohody by vývoz některých masných nebo mléčných výrobků (oběma směry) podle sazeb WTO podléhal clům vyšším než 40 %, u konzervovaných ryb pak 25 %. Na vývoz automobilů by dopadla sazba 10 %.

Pravidla původu: Aby podniky mohly tyto výjimečné obchodní preference využívat, musí prokázat, že jejich výrobky splňují všechny nezbytné požadavky „pravidel původu“. Tím se zajistí, že z obchodních preferencí stanovených v dohodě budou mít prospěch subjekty z EU a UK, a nikoli třetí země, a zabrání se obcházení předpisů.

Celní postupy: Dle dohody obou stran budou zjednodušeny; např. bude platit vzájemné uznávání programů pro důvěryhodné obchodníky („oprávněné hospodářské subjekty“). Jelikož se však UK rozhodlo celní unii opustit, budou se na veškeré obchodované zboží vztahovat kontroly.

Technické překážky obchodu: Dohoda zabránil zbytečným překážkám obchodu například tím, že umožňuje vlastní prohlášení o souladu s právními předpisy u výrobků představujících nízké riziko a stanoví zjednodušení pro další konkrétní výrobky společného zájmu (výrobky automobilového průmyslu, víno, ekologické produkty, léčiva a chemické látky). Veškeré zboží z UK vstupující do EU však bude muset splňovat přísné regulační normy EU, včetně norem v oblasti bezpečnosti potravin a v oblasti bezpečnosti výrobků.

Obchod se službami: EU a UK se dohodly na míře otevřenosti, která přesahuje ustanovení Všeobecné dohody WTO o obchodu službami (GATS), ale odráží fakt, že UK již nebude moci využívat volného pohybu služeb v celé EU.

Služební cesty, vysílání pracovníků: Byla přijata ujednání, jež usnadňují krátkodobé služební cesty a dočasné vyslání vysoce kvalifikovaných zaměstnanců.

Vzájemné uznávání: Poskytovatelé služeb z UK budou muset dodržovat pravidla hostitelské země v každém členském státě EU a nebudou již moci využívat zásadu země původu, vzájemné uznávání (např. odborných kvalifikací) ani práva související s pasem pro finanční služby. Poskytovatelé služeb a investoři z UK se také mohou v EU usadit, aby mohli nabízet služby na celém jednotném trhu.

Odvětví, která jsou z dohody o službách vyloučena: Veřejné služby, služby obecného zájmu, některé dopravní služby a audiovizuální služby na ochranu kulturní rozmanitosti.

II. Infrastrukturní propojení, rybolov, udržitelnost a sdílené příležitosti

Mohlo by se zdát, že tato část dohody nahrazuje výhody členství v EU v oblastech společného zájmu. Ve skutečnosti ale jen slouží k obnovení vazeb, které by po odchodu UK z EU byly přerušeny.

Doprava: Dohoda zajišťuje nepřerušené letecké, silniční a námořní propojení a rovněž má zabezpečit rovné podmínky hospodářské soutěže dopravců z EU i Spojeného království.

Letecká doprava: Britské letecké společnosti už nebudou považovány za dopravce EU, nebudou tedy moci létat v rámci Unie. Dopravci z EU a z Velké Británie a Severního Irsku ale budou moci zajišťovat neomezenou přepravu cestujících a nákladu mezi místy v EU a ve Spojeném království.

Silniční doprava: Dopravci z EU a UK budou moci přepravovat náklad na jakékoli místo na území druhé strany a z tohoto místa, budou-li splňovat dohodnuté normy bezpečnosti a pracovních podmínek. Na území druhé strany budou rovněž moci provést dvě další operace, aby nemuseli absolvovat zpáteční cestu bez nákladu.

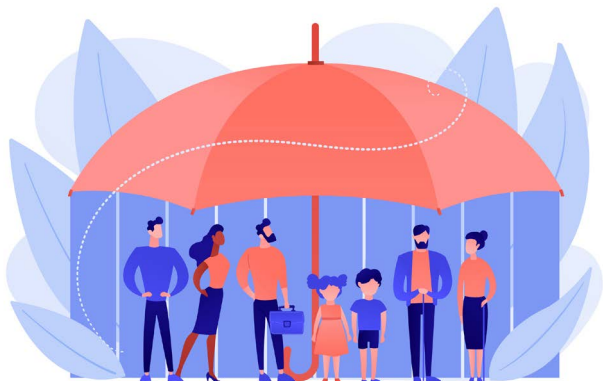

Energetika a změna klimatu: Dohoda i nadále umožní toky energií mezi EU a UK, a to na základě nových obchodních ujednání o propojovacích vedeních. Stanovuje se také ambiciózní rámec spolupráce v oblasti obnovitelné energie a boje proti změně klimatu. Zvláštní dohoda upraví spolupráci v oblasti bezpečného a mírového využití jaderné energie.

Rybolov: Podle dohody budou mít rybářské lodě EU po přechodné období 5,5 let i nadále přístup do vod Spojeného království za současných podmínek s tím, že kvóty EU ve vodách UK se budou v průběhu času postupně snižovat.

Programy EU: UK se bude i nadále účastnit programů EU v oblasti výzkumu, inovací (Horizont Evropa, program Euratomu pro výzkum a odbornou přípravu a Zkušební zařízení pro jadernou syntézu) a vesmíru (Copernicus, služby EU v oblasti pozorování a sledování vesmíru). Podmínkou je, že UK zaplatí finanční příspěvek do rozpočtu EU. Naopak studentské výměny v rámci programu Erasmus pro UK končí (má jej nahradit nový „Turingův program“). Češi, kteří budou chtít studovat v UK, budou muset získat studentské vízum.

Sociální zabezpečení: Cílem je uznávat nároky občanů EU a UK při práci či pobývání v UK resp. EU v případě široké škály dávek (mj. starobní důchody, zdravotní péče, předdůchodové dávky, mateřské/otcovské dávky, dávky související s pracovními úrazy).

III. Bezpečnost občanů: Spolupráce v oblasti prosazování práva a justiční spolupráce v trestních věcech

Třetí pilíř si klade za cíl zajišťovat bezpečnost a ochranu občanů EU a Spojeného království před přeshraniční trestnou činností a terorismem. Obě strany se zavázaly i nadále chránit základní lidská práva a svobody stejně jako udržovat vysokou úroveň ochrany údajů.

Na druhou stranu Spojené království již nebude mít přístup do bezpečnostních citlivých databází EU. Dohoda ovšem obsahuje opatření pro včasnou vzájemnou výměnu údajů o cestujících v letecké dopravě, informací z rejstříku trestů, jakož i údajů o DNA, otiscích prstů a registraci vozidel. Dohoda rovněž umožní spolupráci mezi Europolem a Eurojustem, a to například prostřednictvím rychlého předávání pachatelů trestných činů. Obě strany také budou spolupracovat v boji proti praní špinavých peněz a financování terorismu.

IV. Trvalá spolupráce: Jak bude dohoda prováděna

Tato kapitola dohody je o správě, tedy o tom, jak bude dohoda prováděna a prosazována. Na to bude dohlížet tzv. Rada partnerství, jež se bude skládat ze zástupců EU a UK a zasedat v různých složeních v závislosti na řešené problematice. Rada bude mít pravomoc po vzájemné dohodě přijímat závazná rozhodnutí. Nepodaří-li se pro některý spor nalézt řešení, bude možné zřídit nezávislý rozhodčí soud, který záležitost urovná prostřednictvím závazného rozhodnutí.

Obě strany mají také k dispozici donucovací a ochranné mechanismy, jako například možnost omezit přístup na trh, zavést cla nebo kvóty v daném odvětví, odvetná opatření (a to i v jiných hospodářských odvětvích než se týká spor). Podstatné porušení závazků pak může vést k pozastavení či ukončení celé dohody nebo její části.

Změny v oblasti platebních služeb v České spořitelně

Do konce roku působilo Spojené království v rámci platebních režimů SEPA bez jakékoliv změny. Od 1. ledna se však budou tyto transakce řídit pravidly, která platí pro bankovní převody mezi státy mimo Evropský hospodářský prostor.

Co se týče poplatků za platební služby, v České spořitelně proběhly úpravy platebního styku do Velké Británie, Severního Irsku a na ostrovy Jersey, Guernsey a Ostrov Man následujícím způsobem:

- Po brexitu se na **přeshraniční platby** do Velké Británie a z ní již nebude vztahovat regulace podle dokumentu č. 924/2009. Na jejím základě měly banky povinnost účtovat klientům stejný poplatek za platby v eurech do Velké Británie jako za platbu v rámci České republiky. **Například Česká spořitelna však zachová stávající ceny za SEPA platby.**
- **Platební příkazy** budou klienti České spořitelny nově moci zadat s dispozicí OUR (všechny výlohy nad zadanou částku převodu bude hradit plátec) a BEN (všechny výlohy se budou srážet z částky převodu, včetně poplatků banky příjemce).
- **V rámci SEPA plateb** zůstane rychlost zpracování odchodících plateb i rychlost připisování příchozích plateb stejná.
- Ostatní platby v eurech se budou zasílat v souladu s aktuálním ceníkem a dle platných lhůt pro provádění platebního styku.

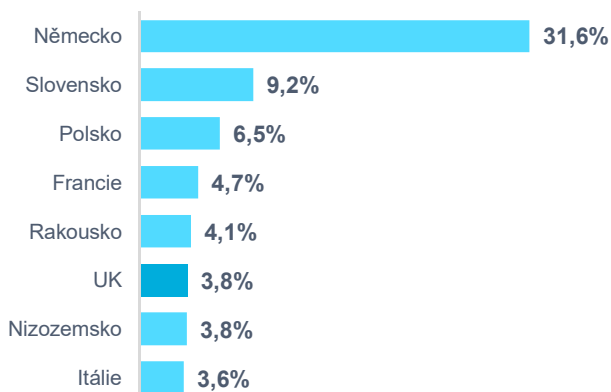

SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ JE PRO ČR VÝZNAMNÝM OBCHODNÍM PARTNEREM

UK je pro ČR šestým největším vývozním trhem

Spojené království bylo ještě v roce 2018 pátým největším naším vývozním trhem. V roce 2019 jej předstihlo Rakousko a šesté místo si UK drželo i v roce 2020 (data za leden až listopad). V loňském roce tak do Spojeného království mířilo 3,8 % českého vývozu.

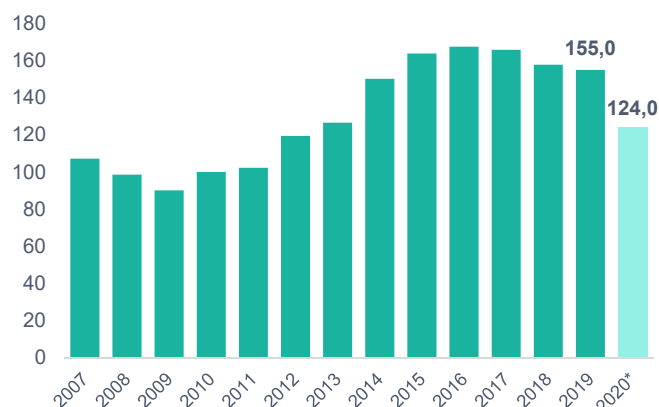
Největší vývozní trhy České republiky

Zdroj: ČSÚ; podíl na celkovém vývozu za leden-listopad 2020

Vývoz z České republiky na ostrovy dosáhl svého vrcholu v roce 2016, tedy ve stejné době, kdy si Britové odhlasovali vystoupení z EU. Od té doby je každoroční hodnota exportovaného zboží nižší. Od ledna do listopadu roku 2020 se z ČR do UK vyvezlo zboží za 124 mld. Kč, což ve srovnání s prvními jedenácti měsíci roku 2019 znamená pokles o 14,5 %. Celkový vývoz z ČR se za stejné období snížil o 6,2 %.

Vývoz z ČR do Spojeného království (v mld. Kč)

Zdroj: ČSÚ, zahraniční obchod se zbožím (národní pojetí), *leden-listopad

Nejvíce se na českém vývozu na Britské ostrovy podílejí silniční vozidla. Od ledna do listopadu minulého roku se do UK dovezla z ČR auta a díly za 37 mld. Kč, tedy 30 % celkového exportu ČR do Spojeného království. Dalšími významnými kategoriemi byly kancelářské stroje a zařízení ke zpracování dat, telekomunikační zařízení a elektrické přístroje.

Vývoz zboží z ČR do UK dle kategorie (v mld. Kč)

Zdroj: ČSÚ; SITC 2

Dopad brexitu na českou ekonomiku: Desetiny HDP

Už dříve jsme vydali analýzu, podle které by tvrdý brexit znamenal pro českou ekonomiku o zhruba 1 procentní bod nižší růst HDP a pokles zaměstnanosti o cca 40 tisíc lidí. **Díky dohodě bude ale celkový dopad odchodu UK z EU na české hospodářství jen v řádu desetin procent do HDP a na trhu práce se projeví v poklesu zhruba o 10 tisíc pracovních míst.** A to v době, kdy i přes koronakrizi v ČR zůstává počet volných pracovních míst vyšší než počet uchazečů o zaměstnání.

Brexitem také vypadlo z evropského rozpočtu zhruba 13 mld. eur ročně, což odpovídalo 8 % celkového rozpočtu EU. Sedmiletý rozpočet na léta 2021-2027 tak měl být původně o to úspornější, vše ale přebila covidová krize a evropská reakce na ní.

Tereza Hrtúsová, Radek Novák

Takřikajíc pět minut před dvanáctou schválily evropské instituce v polovině prosince evropský rozpočet na dalších sedm let. Tím odvrátily hrozbu přerušení klíčových evropských programů a zároveň stvrdily historickou dohodu o rekordním navýšení evropského rozpočtu. Co bude víceletý finanční rámec znamenat pro Česko? Kdy lze očekávat spuštění nových programů?

EU Seriál

ROK 2021: ZAČÁTEK NOVÉ KAPITOLY V HISTORII EVROPSKÉHO ROZPOČTU

Nový rozpočet EU je v mnoha ohledech revoluční a trhá hned několik rekordů, které stojí za zmínku. Na prvním místě jde o velikost rozpočtu. Kvůli potřebě pomoci evropské ekonomice na nohy z koronavirového ochrnutí se lídři sedmadvacítky shodli na dočasném navýšení sedmiletého rozpočtu EU, který čítá 1 074 mld. eur, o dalších 750 mld. eur pro období 2021-23. Ačkoli navýšení je plánováno jako dočasné, tuto dohodu lze nepochybně považovat za prolomení pomyslné hranice pro objem peněz, který lze skrze evropský rozpočet mezi členskými státy přerozdělovat.

Dalším rekordem je podíl prostředků, které mají být směřovány na podporu zelené transformace ekonomik. Zhruba 30 %, tedy 552 miliard eur. Státy sedmadvacítky se na prosincovém summitu zavázaly ke snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 o 55 % oproti roku 1990, ovšem zároveň přislíbily vysoké náklady s tím spojené masívně podpořit z evropského rozpočtu.

Revoluční je i rozhodnutí o financování 750 mld eur, kterými se pro období 2021-2023 rozpočet EU navyšuje. Unie se poprvé výrazně zadluží. Evropská komise bude vydávat dluhopisy se splatností až 30 let. Mechanismus půjčování na evropských trzích Komise zná již z minulosti, ovšem nikdy nebyl použit v takovém objemu a nikdy se z vypůjčených peněz nefinancovaly granty členským státům, pouze půjčky.

Zásadní novinku přináší dohoda o postupném zavádění nových vlastních zdrojů pro příjmovou stranu rozpočtu, které mají pomoci splácet vypůjčené prostředky po roce 2027. Již letos by měly do evropského rozpočtu začít plynout poplatky z nerecyklovaných plastových obalů. Do poloviny roku Komise předloží návrh na uhlíkovou přírážku pro produkty ze třetích zemí s vyhlídkou na její zavedení od ledna 2023 a návrh nového zdroje založeného na příjmech z emisních povolenek. Komise byla vyzvána, aby do poloviny roku 2024 zpracovala i možnosti dalších zdrojů, jako je daň z finančních transakcí nebo příspěvek velkých korporací.

A konečně, významnou inovací pro evropský rozpočet je hojně diskutované podmínění čerpání evropského rozpočtu dodržováním principů právního státu. V případě, že některá z členských zemí poruší zásady právního státu, mohou jí být – na základě rozhodnutí kvalifikovanou většinou – pozastaveny platby z unijního rozpočtu. Tato politicky citlivá otázka držela v šachu celé schvalování rozpočtu. Nakonec se lídři dohodli na kompromisu, podle kterého Komise případnou akci zahájí až poté, co se k souladu nařízení s právem EU vyjádří Evropský soudní dvůr.

Co bude znamenat víceletý finanční rámec pro Česko?

Především masivní finanční injekci v době, kdy se státní rozpočet potýká s historicky nejvyšším schodkem a možnost státu investovat do rozvoje ekonomiky je omezená. ČR by měla v příštím sedmiletém období získat z evropského rozpočtu zhruba 1 bilion korun, přičemž většina prostředků se bude koncentrovat do první poloviny období. Navíc bude pro Českou republiku k dispozici zhruba 150 mld. z mimorozpočtového Modernizačního fondu a dalších až 380 mld. korun si Česko může půjčit z Nástroje pro oživení a odolnost. Lze říci, že v nejbližších letech se toky peněz z EU do ČR zdvojnásobí. Ke klasickým strukturálním fondům přibude Nástroj pro oživení a odolnost na podporu post-covidového oživení a modernizace ekonomiky, Fond spravedlivé transformace na podporu transformace uhelných regionů a Modernizační fond pro zelenou transformaci. Zatímco nyní představují „investiční peníze“ z rozpočtu EU zhruba 1,5 % HDP, v příštích třech letech lze očekávat investiční injekci až 3 % HDP ročně.

Podmínkou pro otevření evropských kohoutků je schválení příslušné legislativy pro každý program. To lze nejdříve očekávat u již existujících programů jako strukturální fondy nebo např. programu Horizont či Erasmus, kde byla legislativa již předběžně dohodnuta a čekalo se pouze na schválení celého víceletého finančního rámce a návazně i rozpočtu pro rok 2021. U strukturálních fondů nyní členské státy dojednávají s Evropskou komisí Dohodu o partnerství a jednotlivé operační programy tak, aby se mohly rozběhnout kolem poloviny tohoto roku.

Dobrou zprávou je dosažení dohody 17. prosince mezi Evropským parlamentem a Radou EU ohledně Nástroje pro oživení a odolnost, ze kterého má být financován Národní plán obnovy. Finální schválení legislativy lze očekávat v únoru, dalším krokem je projednání národních plánů pro oživení a odolnost, které členské státy mají Evropské komisi předložit do 30. dubna. Podmínkou pro spuštění Nástroje pro oživení a odolnost je ovšem i zajištění zdrojů již zmíněnými výpůjčkami na finančních trzích. K tomu může Komise přistoupit až poté, co bude schváleno nařízení o vlastních zdrojích, které upravuje příjmovou stranu rozpočtu EU. K tomu je třeba nejen jednomyslná shoda členských států, ale i ratifikace všemi národními parlamenty. Lze jen doufat, že historická dohoda o rozpočtu, které bylo těžce dosaženo na úrovni lídrů, získá podporu i v národních zákonodárných sborech.

Pavína Žáková, Zastoupení Evropské komise

Statistické okénko

Statistické okénko zobrazuje důležité makroekonomické ukazatele všech 27 členských zemí Evropské unie, které zahrnují statistická data ekonomické výkonnosti, fiskální stability, cenové hladiny k průměru EU a saldo běžného účtu k HDP. Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele za celou Evropskou unii. Zdrojem dat je Eurostat a Evropská komise.

Klíčové ekonomické ukazatele

v %	Růst HDP				HDP v PPS per capita k ø EU28				Cenová hladina k ø EU27			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
Belgie	1,3	1,6	1,8	1,7	119,8	118,1	117,8	118,0	113,4	114,3	114,5	115,1
Německo	2,2	2,6	1,3	0,6	124,7	124,3	123,0	121,0	107,2	106,6	106,1	107,3
Estonsko	3,2	5,5	4,4	5,0	77,9	79,3	81,7	83,7	78,8	80,9	83,4	85,3
Irsko	2,0	9,1	8,5	5,6	177,0	184,6	192,0	195,0	129,4	131,6	134,1	135,4
Řecko	-0,5	1,3	1,6	1,9	67,7	66,7	66,5	66,0	87,7	86,9	86,6	86,3
Španělsko	3,0	3,0	2,4	2,0	92,0	92,5	91,4	90,6	95,4	94,8	96,5	96,3
Francie	1,1	2,3	1,8	1,5	105,7	104,3	104,4	105,6	112,5	113,1	113,8	113,4
Itálie	1,3	1,7	0,9	0,3	98,5	97,5	96,5	95,0	104,4	103,7	103,2	101,7
Kypr	6,4	5,2	5,2	3,1	88,1	88,9	90,9	90,2	89,6	89,8	90,4	91,3
Lotyšsko	2,4	3,3	4,0	2,1	65,9	66,9	69,2	69,2	74,5	74,9	76,6	77,8
Litva	2,5	4,3	3,9	4,3	76,3	79,0	81,0	82,5	65,2	66,1	67,4	68,6
Lucembursko	4,6	1,8	3,1	2,3	271,9	263,1	262,4	260,0	128,0	128,8	130,0	132,0
Malta	3,9	8,0	5,2	4,9	97,8	100,3	99,2	99,0	84,6	86,3	86,2	86,6
Nizozemsko	2,2	2,9	2,4	1,7	128,9	129,2	129,5	127,9	115,9	114,8	114,2	116,7
Rakousko	2,0	2,4	2,6	1,4	129,9	127,2	127,9	126,7	110,5	111,7	112,6	113,8
Portugalsko	2,0	3,5	2,8	2,2	77,9	77,2	77,6	78,6	87,4	89,0	88,1	87,6
Slovinsko	3,2	4,8	4,4	3,2	83,7	85,6	87,5	88,0	87,0	86,6	87,1	87,0
Slovensko	2,1	3,0	3,8	2,3	73,1	72,2	73,2	73,2	78,0	82,4	84,2	86,4
Finsko	2,8	3,3	1,5	1,1	110,8	110,9	111,1	110,5	126,2	125,1	125,5	125,6
Bulharsko	3,8	3,5	3,1	3,7	49,4	50,1	51,0	53,3	49,7	51,2	51,7	53,3
Česko	2,5	5,2	3,2	2,3	89,0	91,0	92,4	93,1	68,3	70,5	73,9	75,1
Dánsko	3,2	2,8	2,2	2,8	128,1	129,6	129,2	129,4	146,2	143,1	141,9	140,8
Chorvatsko	3,5	3,4	2,8	2,9	61,4	62,4	63,6	64,8	68,6	69,3	70,5	71,2
Maďarsko	2,1	4,3	5,4	4,6	68,8	69,6	72,2	74,2	62,4	65,9	65,9	66,8
Polsko	3,1	4,8	5,4	4,5	69,0	69,6	70,8	73,2	56,0	58,8	59,5	60,1
Rumunsko	4,7	7,3	4,5	4,2	59,8	63,7	65,9	69,4	53,8	54,8	55,7	55,2
Švédsko	2,1	2,6	2,0	1,3	124,4	123,1	120,9	120,0	130,8	131,3	125,1	123,0
EU27	2,0	2,8	2,1	1,5	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
UK	1,7	1,7	1,3	1,3	108,8	107,2	105,6	104,7	127,8	119,7	119,3	120,6

v %	Saldo veř.rozpočtů k HDP				Veřejný dluh k HDP				Energetická závislost			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018
Belgie	-2,4	-0,7	-0,8	-1,9	105,0	102,0	99,8	98,1	83,4	75,0	74,4	82,3
Německo	1,2	1,4	1,8	1,5	69,3	65,1	61,8	59,6	62,1	63,8	64,0	63,6
Estonsko	-0,4	-0,7	-0,5	0,1	9,9	9,1	8,2	8,4	9,8	8,0	3,9	0,7
Irsko	-0,7	-0,3	0,1	0,5	74,1	67,0	63,0	57,4	88,7	68,9	67,0	67,4
Řecko	0,5	0,7	1,0	1,5	180,8	179,2	186,2	180,5	71,0	72,9	71,3	70,7
Španělsko	-4,3	-3,0	-2,3	-3,0	99,2	98,6	97,4	95,5	72,8	71,3	73,7	73,3
Francie	-3,6	-3,0	-2,3	-3,0	98,0	98,3	98,1	98,1	45,9	47,3	48,6	46,6
Itálie	-2,4	-2,4	-2,2	-1,6	134,8	134,1	134,4	134,7	77,0	77,7	77,0	76,3
Kypr	0,3	1,9	-3,5	1,5	103,1	93,5	99,2	94,0	97,3	95,8	95,9	92,5
Lotyšsko	0,2	-0,8	-0,8	-0,6	40,4	39,0	37,1	36,9	51,2	47,2	44,1	44,3
Litva	0,2	0,5	0,6	0,3	39,7	39,1	33,7	35,9	75,5	74,8	72,0	74,2
Lucembursko	1,9	1,3	3,1	2,4	20,1	22,3	21,0	22,0	95,9	96,1	95,6	95,1
Malta	0,9	3,2	2,0	0,5	54,5	48,8	45,2	42,6	97,3	101,1	103,0	97,8
Nizozemsko	0,0	1,3	1,4	1,7	61,9	56,9	52,4	48,7	48,5	45,9	51,9	59,7
Rakousko	-1,5	-0,8	0,2	0,7	82,8	78,5	74,0	70,5	60,4	62,0	63,9	64,3
Portugalsko	-1,9	-3,0	-0,3	0,1	131,5	126,1	121,5	117,2	76,3	72,2	77,9	75,6
Slovinsko	-1,9	-0,1	0,7	0,5	78,5	74,1	70,3	65,6	49,7	49,3	51,0	51,3
Slovensko	-2,6	-0,9	-1,0	-1,4	52,4	51,7	49,9	48,5	60,1	60,6	64,8	63,7
Finsko	-1,7	-0,7	-0,9	-1,0	63,2	61,3	59,6	59,3	48,0	45,9	44,0	44,9
Bulharsko	0,1	1,1	2,0	1,9	29,3	25,3	22,3	20,2	36,4	38,5	39,4	36,4
Česko	0,7	1,5	0,9	0,3	36,6	34,2	32,1	30,2	31,9	32,6	37,2	36,7
Dánsko	-0,1	1,8	0,7	3,8	37,2	35,9	34,0	33,3	13,0	14,2	12,3	23,7
Chorvatsko	-0,9	0,8	0,2	0,4	80,8	77,5	74,3	72,8	48,8	48,4	53,1	52,7
Maďarsko	-1,8	-2,4	-2,1	-2,1	74,9	72,2	69,1	65,4	53,9	55,8	62,5	58,1
Polsko	-2,4	-1,5	-0,2	-0,7	54,2	50,6	48,8	45,7	29,9	30,8	38,3	44,8
Rumunsko	-2,6	-2,6	-2,9	-4,4	37,4	35,1	34,7	35,3	16,7	21,9	23,3	24,3
Švédsko	1,0	1,4	0,8	0,5	42,3	40,7	38,9	35,1	30,0	33,3	26,6	29,2
EU27	-1,4	-0,8	-0,4	-0,5	85,8	83,2	81,2	79,2	56,0	56,1	57,5	58,2
UK	-3,3	-2,4	-2,2	-2,3	86,8	86,3	85,8	85,4	37,7	35,6	35,5	35,4

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům i nejširší veřejnosti. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

Některé obrázky použité v této publikaci pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise a www.pixabay.com.

Vydáváno pod evidenčním číslem Ministerstva kultury ČR: MK ČR E 16338, ISSN on-line: 1801-5042, ISSN tisk: 1801-5034.

